

בית מקרא

כתב-עת לחקר המקרא ועולמו
כרך סד (תשע"ט), חוברת ב

מיסודם של
המרכז העולמי לתנ"ך, ירושלים
והחברה לחקר המקרא בישראל

מוסד ביאליק • ירושלים

העורך

יאיר הופמן

המערכת

שמואל אחיטוב, גרשון ברין, דוד גלעד, משה גרסיאל,
שמואל ורגון, לאה מזור, נועם מזרחי, נילי שופק

מרכזת המערכת

גאולה כהן

כתובת המערכת והכתובת למנויים

מוסד ביאליק (מדור ההפצה),

ת"ד 92, ירושלים 91000

www.bialik-publishing.co.il

החברת רואה אור בסיוע

©

כל הזכויות שמורות
למוסד ביאליק • ירושלים

הפקה: גאולה כהן

סדר ועימוד: אירית נחום

עיצוב עטיפה: תחיה רוזנטל

תוכן העניינים

נעמה גולן	"ועל דניאל שם כל לשיזבוטה" (דניאל ו 15), על ההפתעה והיפוך התפקידים בסיפור גוב האריות / 219
שמעון גזונדהייט	קולו הייחודי של רש"י מבעד למקורותיו המדרשיים / 239
נח חיות	הם משלנו! על תופעת הפיכת נוכרים לישראלים במקרא ובספרים החיצוניים / 270
עודד ליפשיץ	לשאלת זמנם ותהליכי התפתחותם ועיצובם של מנהגי חג הסוכות בשלהי התקופה הפרסית ובראשית התקופה ההלניסטית / 286
עומר מינקה	התנהגות האל לאור איסור השבת גרושה: ההפתעה הנורמטיבית כאמצעי רטורי בהושע ב / 311

ביקורת ספרים

נועם מזרחי	גלי דינור, מזבח שניים וחצי השבטים: סמל לאחדות העם, הוצאת רסלינג, תל אביב 2017, 321 עמודים / 334
שירלי נתן-יולזרי	נגה אייל-דרשן, ודורך על במתי ים: מלחמת אל הסער בים בספרות המזרח הקדום (ספריית האנציקלופדיה המקראית, לג), מוסד ביאליק ירושלים, ירושלים תשע"ו, כד+414 עמודים / 341
טליה סוצקובר	משה גרסיאל, ספר שמואל: ניתוח המשלב היסטוריה, היסטוריוגרפיה, תיאולוגיה ופואטיקה של הטקסט, חלק א: הסיפור וההיסטוריה של דוד וממלכתו, הוצאת ראובן מס, ירושלים 2018 (אנגלית), 561+xiii עמודים / 358
נילי שופק	Forti, Tova L., "Like a Lone Bird on a Roof": <i>Animal Imagery and the Structure of Psalms</i> (Critical Studies in the Hebrew Bible 10), Pennsylvania: Eisenbrauns/Pennsylvania University Press 2018, 118 pages / 369

תקצירי המאמרים בעברית / 379

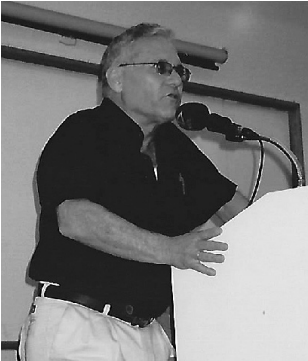
תקצירי המאמרים באנגלית / 5*

המשתתפים בחוברת

נעמה גולן	אוניברסיטת אריאל בשומרון, מכללת סמינר הקיבוצים ומכללת הרצוג Naamagolan1@gmail.com
שמעון גזונדהייט	החוג למקרא, האוניברסיטה העברית בירושלים, הר-הצופים, ירושלים 91905 shimon.gesundheit@mail.huji.ac.il
נח חיות	מרכז יעקב הרצוג ללימודי יהדות והמכללה האקדמית אחוה mazkap@kv-yavne.co.il
עודד ליפשיץ	המכון לארכאולוגיה ע"ש סוניה ומרקו נדלר, אוניברסיטת תל-אביב, רמת אביב, תל-אביב 61390 lipschits@post.tau.ac.il
עומר מינקה	חוקר היבטים משפטיים במקרא minkomer@gmail.com
נועם מזרחי	החוג לתרבות עברית, מגמת מקרא, אוניברסיטת תל-אביב, רמת אביב, תל-אביב 61390 nmizrahi@post.tau.ac.il
שירלי נתן-יולזרי	החוג למקרא ולתרבות ישראל, המכללה האקדמית בית ברל והחוג למקרא במכללה האקדמית לחינוך גורדון בחיפה shirlyn@gordon.ac.il
טליה סוצקובר	החוג לתרבות עברית, מגמת מקרא, אוניברסיטת תל-אביב, רמת אביב, תל-אביב 61390 talist@tauex.tau.ac.il
נילי שופק	החוג למקרא, אוניברסיטת חיפה, הר הכרמל, חיפה 39105 shupak@research.haifa.ac.il

לזכר יאיר הופמן

י"ח באייר תרצ"ז – כ"ד במרחשון תש"ף
(29 באפריל 1937 – 22 בנובמבר 2019)

ערב צאתה לאור של חוברת זו של "בית מקרא", נלקח מאתנו יאיר הופמן ז"ל, פרופ' אמריטוס בחוג למקרא של אוניברסיטת תל אביב, ועורך "בית מקרא" בתריסר השנים האחרונות.

יאיר ניווט את ספינת "בית מקרא" ביד אמונה ובוטחת, והביא את כתב־העת למקומו הראוי תוך הקפדה על אמות מידה מדעיות מחקריות בצד עניין ועיסוק בתחומים מגוונים של חקר המקרא ועולמו.

תחומי המחקר הרבים של פרופ' הופמן שיקפו את גישתו ליצירה המקראית לכל עושרה: החל בעיסוק בעולם הנבואות על הגויים ותפיסת העולם של הנביאים את העולם שסביבם, עבור בעיסוק בתאולוגיה בצד ריאליה בספרו "שלמות פגומה" על ספר איוב, וכלה בספרו החשוב ופורץ הדרך "התאנים הטובות", שעסק בגלות יהויכין ובדרך שבה הכשירו הגולים את הקרקע לקליטת אחיהם בגלות בבל הגדולה, ולמעשה זרעו את הזרעים שאפשרו לאחר מכן את שיבת ציון.

יאיר הופמן חיבר וערך י"ז ספרים, יותר ממאה מאמרים וערכים באנציקלופדיות שונות, ואף שיתף פעולה עם חוקרים מחו"ל בתחום התיאולוגיה המקראית והשפעתה.

נזכור אותו כאיש ספר, איש רעים נעים הליכות, בעל חזון, חוש ביקורתי ואמנותי ויכולת ביצוע נדירה. הוא יחסר לנו מאד ב"בית מקרא".

יהי זכרו ברוך!

